

aktár
re
fon 39.
37-1014
pok,
fa,
ból.
zén).
szén.
gban.

Agott,
rum.
köly.
leg-
an.
porok,
friss

N

esőbb
réktól.

hogyan
név
vagy

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906. **XXXV. évfolyam. 40. szám.** Hétfő, február 19.

Az országgyűlés feloszlatása.

Nagybecskerek, február 19.
Az országgyűlés mindkét házát ma feloszlatták.
Ez a mai nap szomorú eseménye, ez a koalíció egy éves uralmának eredménye. Mert tavaly február óta valójában a koalíció uralkodott. A kormányok azóta csak adminisztráltak, de maga az ország a koalíció uralma alatt volt.
Es amit közel negyven esztendőn át a sokat ócsárolt és gyalázott szabadelvű kormányok alatt nem értünk meg, azt megértük egy esztendő alatt a koalíció uralmával: katonasággal feloszlatták a magyar parlamentet.

Most lélekszakadva kapkod fűhöz-fához az érdemes politikai szövetség s az összes tudományuk abban áll, hogy az Istent, a multat, az inponderabilitákat hívják föl segítségül olyan hibák után, a melyeket ezrével követtek el. Ma ott tartanak, hogy nagyon is tudják, miszerint a politika sem a frázisok, sem az inponderabiliták, hanem az erők játéka s ijedten konstatálják, hogy erők nincsenek. E levert és kétségbeesett hangulatban azoknak, akik egy év óta a józanság politikáját hirdették s cserébe érte gunyt, szidalmat és a legvakmerőbb terrort kapták, nem az a dolguk, hogy még egyszer számon kérjék tőlük hibáikat. Mindenki velük szomorkodik és el lehet nekik hinni még azt is, hogy a hangulataikban végbement változást nem a gyávaság, hanem a megbánás szülte. Jól esik hinni, hogy a koalíció vezetői megdöbbenek azon, amit ime végeztek, s hogy most már köztük is vannak számosan, akik sóhajtván néznek a multba és józanul a jövőbe.

A megbánásra minden oka meg van a koalíciónak. Egy hosszú évig könyörögtek a józan emberek, a sajtó higgadtabb organumai, a király és a kormány, hogy hagyják abba a játékot. Kapcsolják ki követelésük közül a katonai kérdést és jelentéktelen dolgokért ne vigyék ennyire az országot, mikor tudniok kellett, hogy nincs erejük az ellentállásra. Nem hallgattak a józan intelmekre, ragadta őket a szereplés vágya, a szónoklás ördöge és vak eszközei voltak néhány hatalomra vágyó embernek. Komolyan belelétek magukat abba a szerepbe, melyet eleinte taktikából vállaltak s utóbb elbítették, hogy ők, a színházi királyok, a harmadik felvonás végén igazi királyokká lehetnek. Szervezték a passzív rezisztenciát s azt mondták: ebből az ellentállásból fakad minden jó, s hogy ez a passzív rezisztencia már bevált gyógyszer a hatalom ellen. Nem látták egy ország ügyeit vezetni akaró nagy politikusok, hogy az idők elrohantak s a százados gyógyszer ma nem használ. Ez a gyógyszer most rosszabb volt a betegségnél, mert fölforgatták a közhivatalok rendjét, megfélemlítették a hivatalnoki kart, terrorizálták őket s így történt, hogy azok, akiknek föladatuk az állam rendjének megóvása lett volna, elhagyták a rend és biztonság hajójának kormányrudját. És most föl van forgatva minden.

E féktelenségek dacára a kormány egy álló évig azon munkálkodott, hogy a békét megteremtse. Utalt a dezolúcióra, melyet előidéztek, a nyomorra, amely a szegény néposztály számára immár elviselhetetlenné

teszi az életet, a szenvedésekre, amelyek a vándorbotot adják a nemzet legmunkásabb tagjainak kezébe és utalt azokra a belpolitikai reformokra, amelyek égetőek, sürgősek és üdvösek, s amelyek nem idéznek elő konfliktust a koronával. Minden hasztalan volt és semmi sem használt. Mint a pestises városban, meggyújtották a borókát a köztéren, majd ecetet öntöttek, végül az Istent hívták és a város polgármesterét kinevezték szűz Mária fiának, de ez sem használt. Semmi sem használt. Most pedig az előtt a kérdés előtt állunk: ki vállalja és ki vállalhatja a felelősséget mindezekért? Jól van-e így és maradhat-e így minden, ahogy van?

Nem. Mindnyájunk óhajta, vágya és reménye az, hogy rend legyen! Ha már béke nem lehet, de legyen rend legalább. És a rendet óhajtjuk annál is inkább, mert két dolgot tudunk, bármi legyen is a kormány szándéka. Az egyik az, hogy az állam törvényes önállóságán csorba nem fog esni. Államiságunk és magyarságunk sem elveszni nem fog, sem nem tesz senki kísérletet, hogy elveszítse. A másik az, hogy a népet, a melyet a szereplési viselkedésben szenvedők forradalmáért felelősségre vonni nem lehet, a rendcsinálás sujtani nem fogja. A koalíció nagy politikusai főzték, igyák meg. A nép dolgozott, annak nem fog fájni a rend.

Az „Iskolagyermekbarát“ működése.

— február 19.
A nagybecskereki „Iskolagyermekbarát-egylet“ tegnap délelőtt tartotta M enczer Lipót elnöklése mellett választmányi ülését. Az ülésen előterjesztették a vezetőség évi jelentését, mely arról tesz tanuságot, hogy ezen évek óta oly áldásosan működő egylet a mult évben is teljes mértékben megfelelt humanus céljának. A jelentést egész terjedelmében itt közöljük:

Tisztelet közgyűlés!
Egyletünk mult évi működéséről szóló jelentésünket a következőkben van szerencsénk tisztelettel előterjeszteni:
A kedvezőtlen megélhetési viszonyok folytán mind nagyobb mérvet ölt a szegénység évről-évre fokozódott igényekkel lép fel egyletünkkel szemben.
Mindinkább növekszik azon szegény iskolagyermek száma, kik a zord tél hidege ellen védelmet: meleg ruházatot és meleg ételt kérnek, kiket tankönyvekkel, írószerekkel kell ellátnunk.
Örömteljes meglepéssel jelenthetjük, hogy egyletünk az irányában támasztott fokozódott igényeknek, — hála a hatóságok, testületek, valamint a nagyközönség nemes áldozatkészségének — a most elmúlt évben is teljes mértékben meg tudott felelni. Tehette ezt pedig a folyó bevételekből, melyek az előirányzott összeget jóval túlhaladták, úgy hogy szerény alapvagyonunkhoz nem kellett hozzányúlnunk, sőt az némileg gyarapítható is volt.

Egyletünk mult évi működésének hü képét adják a nyújtott segélyezések, a melyekről a következő részletes kimutatás számol be:

1. Könyvekkel és írószerekkel való segélyezés: Kiosztottunk 650 drb tankönyvet, 800 drb különféle füzetet, 300 drb tollszárat, 300 tollat, 180 drb írót, 300 drb palavesszőt, 60 drb palatáblát.
2. Ruházattal való segélyezés: Kiosztottunk 62 pár lábbelit és 12 öltözetet. Megemlítendőnek tartjuk itt, hogy más egyletek, több asztaltársaság, valamint magánosok is nagyszámban nyújtottak ruhasegélyeket, sőt a tanítótestületek beugrókodása folytán jobb módú szülők gyermekei által kinőtt, de még jókarban levő ruha is osztott ki a szűkölködő gyermekek között. Egyletünk így főképp csak a még ezután mutakozó ruhaszükséglet fedezésére szorítkozott és elsősorban leginkább lábbelivel látta el a szegény gyermekeket.

3. Leveskonyhánkról a következő adatokat közöljük: Főzetett összesen 32 ízben és pedig 9-szer marhagulyás burgonyával, rizsszel vagy tarhonyával, 8-szor bableves, 6-szor rizsleves, 5-ször burgonyaleves, 4-szer zsemlyeleves. Kiosztottunk 3625 adagot. Naponként esett átlag 110 tanuló (legtöbb 140, legkevesebb 76). Kenyer fogyott 612 kgr. A napi átlagos költség 11 kor. 38 fillér, 1 adag átlag 10 fillér.
Ezek után alapul véve az előbbi évek számadásait, az 1906. évre szóló költségtervet a következőkben véljük megállapíthatónak:
Könyv- és írószerekkel való segélyezésre 350 K.
Ruházattal való segélyezésre 400 .
Leves-konyhára 400 .
Egyéb kiadásokra 50 .
1200 K.

A választmány helyeslőleg vette tudomásul az évi jelentést és elhatározta, hogy azt a március 4-én tartandó közgyűlés elé terjeszti.

H I R E K.

Tájékoztató.
A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/3 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Március 12. A közig. bizottság ülése.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután 3 órakor tartotta rendes közgyűlését a városházán. A közgyűlésről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **Papszentelések.** Temesvárott Németh József püspöki helynök tegnap papokká szentelte Bálint Ferenc, Czirbusz József, Faragó Mihály és Matkovich Alajos alszerpapokat.

— **A szabad liceumból.** A nagybecskereki szabad liceum tegnap rendezte harmadik felolvasását a polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében. Az előadó ezuttal dr. Fialowski Béla törvényszéki orvos volt, akinek agilis kulturális munkásságát legjobban jellemzi az, hogy tegnap két előadást is tartott: délelőtt a főgimnáziumban, délután a liceumban. Előadására nagy közönség gyűlt össze, amely Fialowskinak igazi liceális ismeretterjesztő előadását a legszükségesebb egészségteni tudnivalókról, a vizről, a vízvezeték most aktuális kérdéséről, nagy figyelemmel s mindvégig a legteljesebb érdeklődéssel hallgatta. A tanulságos és érdekes előadást a közönség azután zajos éljenzéssel honorálta.

Jövő vasárnap Perl Mihály felső kereskedelmi iskolai tanár tart előadást a cukorról, mint tápszerről s a cukorgyártásról; március 4-én Fialowski Béla orvos a „Tuberkulozis“-ról, vetített képek bemutatásával. Legközelebb dr. Stern Lázár ügyvéd a „Szocialis kérdésről“. Ez előadásokon kívül a folyó évi ciklusban dr. Várady Imre, Streitmann Antal, M enczer Lipót, Hegedüs János, Somfai János és Knyaskó Lajos tartanak történelmi, közgazdasági, művészettörténeti és irodalmi tárgyú felolvasásokat, melyekre ezuttal is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Állatorvosi választás.** Szerb-Csanádon a mult héten H adfy Károly főszolgabíró elnöklése alatt állatorvosi választás volt. Ezen állásra hat pályázó pályázott, kik közül Beck er Pál csanádpalotai körállatorvos nyerte el az állást. A választás egyhangú volt.

— **Daniel Ferenc kormánybiztos.** A m. kir. belügyminiszter, mint értesítünk, Daniel Ferenc nagybecskereki közp. főszolgabíró Veszprémvármegye élére kormánybiztosnak nevezte ki.

— **Kitüntetett honvédtörzsmester.** Lélekemelő szép ünnepély folyt le tegnap délelőtt a helybeli honvédszászlóalj kaszárnyájában, abból az alkalomból, hogy Pillinger Szylyveszter János 5. honvédgyalogezredbeli törzsmestert a király a koronás ezüst érdemkeresztrel tüntette ki. Pillinger tavaly november havában egy tüzeset alkalmával a Révay-utcában saját élete veszélyeztetésével egy kis gyermeket mentett meg a tüzhaltól s ez önfeláldozó tett elismeréséül érte a legfelsőbb kitüntetés. Az ünnepély délelőtt 10 órakor vette kezdetét, amikor teljes díszben Gödl Pál százados vezetése alatt kivonult az egész zászlóalj és a tisztikar. A jelentések megtétele után kilépett a kitüntetett őrmester az arca él és nagyhatású szép beszéd kíséretében Biletzky Ede őrnagy, zászlóaljparancsnok melléke tüzte az érdemkeresztet. Beszédében mintaképpül állította a legénység elé az őrmesteri, aki nemcsak a katonai erényeket gyakorolja, de mint ember is híven és bátran teljesíti kötelességét, ha embertársainak a veszedelemben segítségére kell lenni. Buzdította a legénységet, hogy a katonai és emberi erényekben vegyenek példát s akkor mindenkor díszére fognak válni a hazának, a hadseregnek és a társadalomnak. A német-ajku legénységnek Biletzky őrnagy beszédét németül is elmondotta s a szerbajku legénységnek Gödl százados tolmácsolta szerb nyelven a zászlóaljparancsnok szép szavait. Délben a kitüntetett őrmester tiszteletére a tisztikar társasbédet rendezett a kaszinóban, mely alkalommal a főhelyen Biletzky zászlóaljparancsnok mellett foglalt helyet az ünnepelt. A lakoma során az első felköszöntő a királyra hangzott el. Felköszöntötték a kitüntetett őrmestert is, aki meghatva mondott köszönetet a tisztikar jóindulatáért.

Idejegyezzük még a legfelsőbb elhatározás szövegét, amely tegnap jelent meg a hivatalos lapban:

„Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó évi február hó 4-én Wienben kelt legfelső elhatározásával Pillinger Szylyveszter János szegedi 5. honvédgyalogezredbeli törzsmesternek egy gyermeknek saját élete veszélyeztetésével a tüzhaltól való megmentéseért a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott“.

— **A feloszlítás.** A mai képviselőházi események elé természetesen országszerte nagy érdeklődéssel néztek az emberek, de az érdeklődésben több volt a kíváncsiság, mint izgalom. Nagybecskerekben is mindenki a fővárosi híreket leste s szerkesztőségünk telefonja egész nap egyre csilingelt. Holinnen, hol onnan, a vármegye számos helyéről kérdézősködtek a képviselőház eseményeiről s szerkesztőségünk a nagy munkatorlódás mellett is mindenkinek megadta a megfelelő felvilágosítást a mai napon történésekről, amelyekről távirati rovatunkban részletesen számolunk be.

— **Halálozás.** Holczinger Lajos náköfalvai községi jegyzőt mélyen lesújtó csapás érte, neje szül. Fuchs Anna f. hó 16-án meghalt. A fiatal urinó elhunyt nemcsak a közégben, de széles körben kelt nagy részvétet s tegnap temették el óriási gyászközönség részvételével.

— **A főgimnázium jótékony célu hangversenye.** Nagy és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg tegnap délelőtt a főgimnáziumi ifjúság hangversenyét az intézeti tornacsarnokban, melynek tiszta jövedelmét a szegényorsu tudóbelegk szanatoriuma javára fordították. A hangverseny az erkölcsi siker mellett páratlan anyagi sikert is ért el, mert, mint hallottuk, közel 200 koronát juttatnak az emberbaráti célnak. A matiné dr. Fialowski Béla nyitotta meg „A tudóvész és gyógyítása“ című előadásával. Szakszerűen és a laikus számára is könnyen érthető formában tárta fel a tudóvész betegsége körül előforduló összes szempontokat és a gyógyítás módjait. A közönség sűrű eljenzéssel jutalmazta a szép előadást. Majd Bárány tanár vezetése mellett a főgimnázium énekara egy matrózdait énekelt precizitással, amelyet Vugrincics Kálmán szavalata követett, aki nagy hatással adta elő Arany János „Koldusének“ című költeményét. Meglepető virtuozitással játszotta hegedűn Kaffka Győző, Drda „Szerenád“-ját és Sarasate „Cigánynótá“-it. Miután az énekkar Huber Károly „Csak hogy itt vagy valahára“ című szép dalát énekelte el, Lasztovicza Sándor lépett a dobogóra és általános derűtséget keltett Tompa Mihály „Pipás Kántor“ című humoros költeményének előadásával. Mayer Jenő drámai erővel szavalta el Arany-Révy melódrámáját, a Welsi bárdokat. A perfék zongorakíséretet Herr György szolgál-

tatta. Végül az intézeti zenekar eljátszotta a Hunyadi indulót és ezzel a szép ünnepély véget ért.

— **Öngyilkos városi közgyám.** Résztvétel hallottuk ma, hogy Binder Ferenc városi közgyám, társadalmi életünk e közkedvelt tagja, ma Budapesten öngyilkosságot követett el. A tragikus véget ért közgyám már néhány nap óta eltűnt Nagybecskerekéről, anélkül, hogy eltávozását valakivel közölte volna. Hozzáartozói kétségbeesetten kerestették és körözötték az eltűntet, de nem tudtak reáakadni. Ma azután Lévy budapesti rendőrfogalmazó telefon útján értesítette Reitter Oszkár rendőrkapitányt, hogy Budapesten ma reggel a Rácfürdőben egy idegen férfi agyonlötötte magát. A nála talált iratokból megtudták, hogy az életunt Binder Ferenc nagybecskereki közgyám. A rendőrkapitányt arra kérték, hogy közölje az esetet a meghalt hozzáartozóival, akik közül valaki utazzék fel Budapestre, hogy a személyazonosság konstatálható legyen. Binder öngyilkosságának okát nem tudják, valószínű azonban, hogy kínzó esuza tüzte a halálba.

— **Népgyűlés.** A nagybecskereki földmivelő munkások tegnap délután majdnem 2000 ember jelenlétében a vásártéren két csoportban nyilvános népgyűlést tartottak. Az egyik csoportban résztvettek a magyar és német ajkuk, a másodikkban pedig szerb anyanyelvű földmivelők vettek részt. Mindkét csoportban foglalkoztak a mai politikai helyzettel, a nyomasztó gazdasági viszonyokkal, a melyekért a népgyűlésen a koalíciót tettek fel lössé, a magyar csoportban Lauer Ferenc és Tóth János, a temesvári „Volkswille“ szerkesztője, a szerb csoportban pedig G l u m á c z Mladen, az ujvidéki „Narodni Glasz“ szerkesztője és Mrksits Milán beszéltek. A beszédek elhangzása után megalakították a magyarországi földmivelő munkások nagybecskereki csoportját és nyomban meg is választották a vezetőséget. A gyűléseken a hatóság részéről Reitter Oszkár rendőrkapitány és Kupuszarovits Jenő rendőralkapitány vettek részt. Mindkét gyűlés teljes rendben folyt le.

Mulatság.

Farsangi naptár.

1906. Febr. 21. A németvárosi olvasókör mulatsága.
 „ 22. Ót órai tea a kaszinóban.
 „ 23. A jótékony négylet gyermek-jelmezbálja.
 „ 24. A jótékony négylet estélye.
 „ 25. A „Nagybecskereki Polgári Dalegyet“ juxestélye az Ellmer-vendéglőben.
 „ 27. A fülharmonikusok egyesületének estélye.
 „ Márc. 1. Mészáros és hentes bál a kaszinóban.

— **A felső kereskedelmi iskola Jókai-estélye.** A csörgősapkás, bohó farsangidején, amikor már annyira hozzászoktunk a mulatózáshoz, hogy szinte sablonná vált már a mulatógökon való részvétel, kiemelkedő helyet foglal el a felső kereskedelmi iskola szombat esti mulatsága. Különösen szépe, a maga nemében végtelenül bájosá tette ezt az estét az ifjúság drúje s a megszokott s minden alkalommal újra meg újra látható bál közönséget kiszorította szombat este az ifjúság, az egészen fiatalok raja, akik most teszik meg az első lépéseket az Élet felé s akik a korukkal járó lelkesedéssel és odaadással fogadják mindazt, ami előttük még új és ismeretlen. Az estély mindenképpen kiválóan sikerült, a miről tanúbizonyságot tesz az a körülmény is, hogy közel 300 korona tiszta jövedelmet mutatott fel a rendezőség. A valóban zsufozásig megtelt nagyterem érdeklődéssel hallgatta a rövid, de annál szebb műsort, amelyet Borsodi Lajos „Jókai“ című ódája nyitott meg. A lendületes szép költeményt Lévy Árpád szavalta el hatáson. Nagy hatást ért el Gottfried Sándor is, aki „A vén cigány“ című melódrámát szavalta el Weinberger Ferenc preciz zongora kísérete mellett. Routinnal, nagy készültséggel adtak elő néhány klasszikus zeneszámot Kokits Egber, Götter János, Göttl Károly, Weinberger Ferenc és Machalek Dzsó. Mindmeggannyiukat sűrű tapsal tüntette ki a közönség. Az előadást se hossza, se vége tánc követte. Az estély sikere körül kifejtett működésért elismerés illeti első sorban Parl Mihály tanárt, továbbá a nagy buzgalmu diákokat és végül a nagyközönséget is, amely annyi szeretettel és oly nagyszámban karolta fel a kereskedelmi iskola diákjainak nemes célu hangversenyét. Jelen voltak:

Asszonyok: Babinszky Józsefné, Bergenthal Miksné, Bergenthal Zsigmondné, Buchbinderné (Csenta), Csernolánszky Ferencné, Deutsch Gyuláné, Erdős Béláné, Degrell Mihályné, Engel Ádámné, ifj. Eckstein Vilmosné, Frey Rezsóné, Fleischmann Józsefné, özv. Fleineck

Miklóné, dr. Goldmann Józsefné, Götter Jánosné, Grünberger Józsefné, Grün Albertné, Grün Izidorné, Grün Simonné, Halmos Józsefné, Heller Dávidné, Hiller Lászlóné, Horváth Jánosné, Hirtenstein Márkné, Kadelsburger Fülöpné, Kovács J.-M.-né, dr. Klein Mórné, Knyaskó Ilajosné, Kolos Ferencné, Kafka Józsefné, özv. Krauszne, özv. Krámmerné, Kohn Ferencné, Kokits Jánosné, Kurländer Imréné, dr. Klein Dánielné, Krizsanitsné, Lakos Sománé, Levin Hermanné, Láng Károlyné, Mattanovics Györgyné, özv. Mangold Hermanné, Momirov Kálmáné, Novák J. C.-né, özv. Neumann Gézáné, Pollák Róza, Römer Helén, Róth N.-né, Szenes Adólné, özv. Szilágyiné, Speck Ferencné, dr. Stern Lázárné, dr. Steiner Gyuláné, Schneider Jánosné, Streitmann Antalné, Urhegyi Jánosné, Wantoch Zsigmondné, Weisz Henrikné, Vulkán Mátyásné, Zsigmondné.

Leányok: Arendt Anna, Babinszky Boriska, Beer Rózsika (Écska), Bergenthal Flora, Bergenthal Mariska, Berkovics Annuska, Buckbinder Juliska (Csenta), Davidovics Erzsi, Degrell Teréz, Deutsch Margit, Eckstein Jozefin, Engel Ilonka, Fleinek Irén, Grünberger Berta, Halmos Ilonka, Heller Margit, Hirtenstein Fridus, Horváth Rózsika, Kafka Norus, Koch Ilonka, Kohn Irén, Kolos Janka, Kovács Emmi, Krausz Julcsa, Krámmar Anna, Krámmar Adél, Kunits Juliska, Kurländer Böske, Krizsanits Jolán, Levin Blanka, Mattanovics Aranka és Ilonka, Mészáros Mariska (Felsőbánya), Momirov Ilonka és Mariska, Novák Fridus és Hedvig, Peters Juliska (Pancsova), Pollák Ilmacska, Pollák Szidtké, Reiner Manci (Baja), Rosenberg Riza (Kumán), Róth Rózsika, Schönherr Magda (Tor-Sziget), Schönherr Teréz (Écska), Speck Ida, Stern Vilmoska, Streitmann Jolán, Tihanyi Annuska, Wantoch Elza, Irma és Márta, Weisgerber Mici, Vulkán Annuska.

— **A hadastyán mulatság.** Az „Első nagybecskereki hadastyán-egylet“ szombaton, folyó hó 17-én az Ellmer-féle nagyvendéglőben zártkörű táncestélyt tartott, mely alkalommal az Ellmer vendéglő összes helyiségei színültig megteltek közönséggel. A kitűnően sikerült mulatság eltartott a reggeli óráig. Az estélyen a hadastyán-egylet védnöke, dr. Perisits Zoltán polgármester is megjelent.

— **A szerb egyházi dalárda vasárnap este** a szerb olvasókör helyiségeiben rendkívül sikerült hangversenyt rendezett. A dalárda ismert rutinjával és precizitással énekelt néhány dalt, továbbá közreműködött a moholi tambura zenekar is, amely az egész délvídeken híres. A tamburasok zeneszámaikat énekkel kísérték és a kiváló hanganyagok között kitűnt a primás M l i n k o v János gyönyörű tenorja, amelylyel mindenkit elragadott. A változatos programponok közül felemlítjük Rubinstein „Azra“-ját, amelyet a legnagyobb tökéleteséggel játszott és énekelt el a zenekar. Jelen voltak:

Asszonyok: Mihajlovits Milánné, Panits Dánielné, dr. Panics Mladenné, Mucsalov Ivánné, Streity Györgyné, Weinovich Mihályné, dr. Stanoviczné, dr. Jankovits Milánné, Terzin Zsivkóné, Radojesics Tivadárné, Gligorovits Jánosné, Terzin Zsivonné, Glozsánszky Visáné, Moity Milorádné, Lukits Lyubomirné, Szmederevácz Jánosné, Putits Istvánné, Roknits Dusánné, Vinczánov Mladenné, Gruncsits Dusánné, Jovanovics Bozsáné, Bugarszky Milivojné, Mariakov Pálné, Radics Milánné.

Leányok: Weinovich Zorka, Mihajlovits Zsófia, Streity Zagorka, Jankovics Darinka és Ilona, Risztics Mária, Nina és Melanie, Steity Marica, Milena és Ottilia, Risztics Emmica, Dimitriovics Mariska, Radojesics Mária, Putits Deszanka, Staniszlavjevits Ilona, Petkov Zsófia, Lambrin Ilona, Tarsul Ilona, Nikiforovits Katica, Kirtyánszky Danica, Násztity Drága, Stefanovits Deszanka, Jovanovics N., Krizsánov N., Blázs nővérek, Stojanovics N., Panics Katica, Gligorovits Szmilja, Radics Zsófia, Mircs Juliska, Szein N.

TÁVIRATOK.

Az országgyűlés feloszlítása.

Budapest, február 19. (A „Torontál“ eredeti táv.) Az országgyűlés mindkét házát ma királyi kéziratall feloszlatták. Természetes, hogy minden körben a legnagyobb érdeklődéssel tekintettek a mai nap elé, azonban konstatálható, hogy ez a kétségtelenül történelmi jelentőségű esemény nem keltett akkora emóciót sem, mint a t. Ház valamely viharosabb, botrányt ígérő ülése. Izgalom ült fővárosszerte a kedélyekben, de a nagy tömegeknek nyoma sem volt a parlament környékén. A mai eseményekről tudósítójuk a következőket jelentheti:

Katonaság a parlament körül.

Az országgház hatalmas térsége már a kora reggeli órákban szokatlan látványt nyújtott. Egymásután vonultak föl a katonák a parlament köré. Két század honvédség föltűzött szuronyal, majd két század honvédszászárás jelent meg, mellettük pedig nagyszámu gyalog- és lovasrendőrség sorakozott.

A katonaság szorosán körülvette az országgházat s csak a képviselőket, újságírókat s a Ház tisztviselőit eresztették át a kordonon az országgházba.

Rendőrök a Házban.

A katonai fölvonuláskor, Krecsányi rendőrtanácsos két detektívvel és husz rendőrrel be akart menni a képviselőházba s mivel a kapus nem akarta őket beereszteni, ezt eltávolították s azután több iparos emberrel, akiket a rendőrök magukkal hoztak, bementek a képviselőház miniszterelnöki termébe. Dessewffy háznagy tiltakozott a rendőrök jelenléte ellen, amire Krecsányi röviden ennyit felelt:

— Csak tessék tiltakozni.

A rendőrökkel jött iparosok, akik elektrotechnikusok voltak, a miniszterelnöki szobában telefonösszeköttetést csináltak a bécsi Hofburggal, a budai királyi palotával, a miniszterelnökséggel és a várkapitánysággal s miután munkájukat elvégezték, eltávoztak.

Az ülés.

Bár a parlament ülése csak 10 órára volt kitűzve, a képviselők már kilenc óra előtt gyülekeztek s csakhamar telve voltak a folyosók s egyéb helyiségek. Mindenki láthatólag izgatott volt, de a hangulat nem mutatkozott nagyon viharosnak.

Pontban tíz órakor az elnöki csengő hívó szavára a képviselők az ülésterembe vonultak s elfoglalták helyeiket.

Az elnöki székben Rakovszky István alelnök ült, miután Justh Gyula állítólag beteg.

Rakovszky István megnyitja az ülést s felolvastatja az országgyűlést egybehívó királyi kéziratot, majd jelenti, hogy a házelnök Nyiri Sándor vezérőrnagytól a képviselőház feloszlására vonatkozó levelet és azzal lepecsételt királyi kéziratot kapott. A levélben Nyiri inti a képviselőházat, hogy a királyi intézkedéssel ne szálljon szembe, mert különben a következmények reá hárulnak.

Miután a királyi biztos — folytatta Rakovszky — nem közjogi fórum, azt indítványozza, hogy a levelet felbontatlanul küldjék vissza a királyi biztosnak.

A képviselőház ezt egyhangulag elfogadja.

Most Bolgár Ferenc alelnök vette át Rakovszkytól az elnöklést s az indítványozza, hogy a képviselőház legközelebbi ülését február 21-ikére, szerdára tűzze ki.

A képviselők hamarosan ezt is elfogadják, mire az elnök az ülést berekeszti.

Katonaság az ülésteremben.

A képviselők most éppen kifelé indultak, mire egyszerre két század honvédség vonul be Fabricius ezredes vezetésével föltűzött szuronyal a képviselőház üléstermébe. A katonaság sorakozik, Fabricius pedig fölmege az elnöki emelvényre s felolvassa a királyi kéziratot, amely az országgyű-

lést feloszlattja, miután a koalíciós többség vonakodott a kormányt elvállalni.

Az ezredes azután távozásra szólítja a jelenlevőket, mire mindenki hamarosan eltávozik az ülésteremből. Fabricius egyben kiüríteti a képviselőház összes helyiségeit is.

A parlament lepecsételése.

Miután a katonaság kiürítette a képviselőházat, az ezredes a parlament összes helyiségét lepecsételtette.

A főrendiházban.

A főrendiházban Csáky Albin gróf elnöklete alatt gyűltek össze a főrendek.

Az elnök megnyitja az ülést s miután jelenti, hogy két királyi kézirat érkezett, azokat felbontatja és felolvastatja.

A főrendek állva hallgatták végig a királyi kéziratokat, csak Prónay Dezső báró maradt ülve s hangosan kiabálta, hogy ilyen törvénytelen séget nem vesz tudomásul.

Majláth József gróf határozati javaslatot nyújtott be, hogy a főrendiház emeljen óvást a feloszlás ellen.

Utána Prónay Dezső báró szólalt föl s törvénytelen ségnek minősítette a feloszlást. Elfogadja Majláth gróf javaslatát.

Ezután még többen beszéltek, mire az elnök az ülést berekesztette.

A királyi kéziratok a hivatalos lapban.

A hivatalos „Budapesti Közlöny“ mai rendkívüli kiadásában három királyi kéziratot közöl. Az egyik Nyiri Sándor királyi biztos kinevezéséről, a másik az országgyűlés egybehívásáról, a harmadik az országgyűlés feloszlásáról szól.

Tüntetések.

Budapest, február 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az országgyűlés feloszlása a fővárosban két kisebb tüntetést szült. A feloszlás után ugyanis a köruton egy gyászlobogós menet vonult föl, de a rendőrök hamarosan szétoszlatták s a zászlóvivőket letartóztatták. A másik tüntető csoport a királyi várba akart felvonulni, de a rendőrség ezt is szétoszlatta.

Fallières elnöksége.

Budapest, február 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Parisból sürgönyzik, az új elnök, Fallières tegnap foglalta el nagy ünnepességek között az elnöki széket. A palotában Loubet elnök fogadta s miután kölcsönös üdvözlések és a szokásos ceremóniák lefolytak, az új elnök fogadta a külföldi diplomáciai kart, majd a többi küldöttségeket.

A szerb vámkérdés.

Budapest, február 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádi jelentések szerint a kormány behatóan foglalkozott azzal az írásbeli jegyzékkel, amelylyel a magyar és az osztrák kormány a szerb jegyzékre válaszolt. A jelentések szerint a szerb kormány hajlandó a magyar és osztrák kormány által kívánt változtatásokat a szerb-bolgár vámunió megtenni.

Orosz események.

Budapest, február 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervári táviratok szerint a Kaukázus több helyén zendülésről érkezik hír. A zendülés helyeire katonaság ment.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	16.76	—
Buza (1906. októberre)	16.74	—
Rozs (áprilisra)	13.66	—
Tengeri (májusra)	13.80	—
Zab (áprilisra)	15.02	—

A szabálytalan székelés angolkóros gyermekeknél, különösen a krónikus székrekedés, mely a gyermekeket leginkább zaklatja, igen gyakori ok az orvos hívására és a betegség felismerésére. A speciális phosphorkezelés mellett Kufeké gyermek-lisztjével való táplálkozás, az előbbi tulságban adagolt tehéntej korlátozásával, egy igen jó szer ezen székrekedés megszüntetésére, mert Kufeké gyermeklisztje nemcsak a tehéntej finom pelyhes olvadása által a gyomor-bélcatornában a székelést szabályozza, hanem még fehérjetartalma által az izom és sőtartalma által a hiányos csontképződést legkedvezőbben támogatja. Kufeké gyermeklisztje tehát igen hathatós módon a speciális rhachitis phosphorkezelését elősegíti.

(3/B-3.1)

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, 1906 február 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	75	16.50	16.70	79	17.30	17.65
Pestvidéki	74	16.05	16.35	78	16.85	17.00
Bánsági	75	—	—	79	17.35	17.50
Bácskai	74	16.25	16.45	78	17.25	17.5
Szerb	76	—	—	—	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig
Rozs	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	13.35	13.55
Árpa	takarmányáru I. r.	13.15	13.30
	másodrendű	14.45	14.75
Köles	—	14.15	14.45
Zab	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	15.50	15.70
Tengeri	belföldi	14.80	15.40
	román vagy bolgár	13.65	13.85
	cinquantin	—	—
Repece	káposzta	—	—

Közgazdaság**Takarékpénztári közgyűlések.**

Március 4. A „Nagybecskereki takaré- és előlegezési társulat“ közgyűlése.

Piros-tarka tenyészbikavásár Zsombolyán.

A megyei gazdasági egyesület által rendezett díjazással egybekötött piros-tarka tenyész-bikavásár tegnap volt Zsombolyán igen nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében. A vásár, melynek célja, hogy a megyebeli kisgazdáknak mód és alkalom nyujtassék az általuk felnevelt és a tenyészigényeknek megfelelő piros-tarka tenyészbikáknak az értékesítésére, kiváló módon sikerült. Felhajtottak összesen 150 drb tenyész-bikát, melyek kevés kivétellel kisgazdák tulajdonát képezték; elkelt 80 drb; vásárlók voltak a megyebeli községek, magántenyésztők és a temesvári állattenyésztési felügyelőség.

A vásáron az állategészségügyi teendőket Főris József főszolgabíró intézkedése következtében Doktor Izidor járási állatorvos teljesítette.

A vásárt reggel 9 órakor a megyei gazdasági egyesület elnökének képviseletében gróf Csekonic Sándor nyitotta meg, kit megérkezésekor Treisz József, a zsombolyai gazdasági elnöke üdvözölt. Ezután az elővezetett állatoknak a megszemlélése következett, melynek megtörténte után a bíráló-bizottság megkezdte működését.

A bíráló-bizottság tagjai voltak: Elnök: Csekonic Sándor gróf. Tagok: Bezuk Lajos, Bezuk István, Kriszt Frigyes, Főris József, Terstyánszky Imre, Sándor Kálmán, Szardahelyi Béla, Diel Ede, Prohászka Lajos, Brezsovsky Lajos, Varga uradalmi főállatorvos, dr. Mihalovits Ödön, Wattay Miklós; a zsombolyai gazdasági részéről Lauter Miklós, Schuld Mátyas, Wild Miklós; a kiskomlói gazdasági részéről Schneider Tamás, Fraunhofer János; a grabaci gazdasági részéről Gottschall Miklós; a nagytőszegi gazdasági részéről Lautschlager József és Wenner Ferenc.

A bírálat eredménye a következő:

Oklevéllel kitüntették Tallián Béla törökkanizsai uradalmát 2 darab ötnegyed éves simmenthali-berni bikaért.

I. díjat nyerte (60 kor.): ifj. Hepp Mátyas Zsombolya.

II. díjat nyertek (40-40 kor.): Bartole József Grabác, Thierjung János Bogáros és Neurohr József Grabác.

III. díjat nyertek (20-20 kor.): Zappe Péter Zsombolya, Michelsz Ferenc Zsombolya, Feitz Miklós Zsombolya, Vieve Ádám Nagyösz, Neurohr József Grabác, Thierjung Henrik Kisösz.

IV. díjat nyertek (10-10 kor.): Neurohr János Grabác, Bartole József Grabác, Neurohr Miklós Grabác, Neurohr Mihály Grabác, Schneider József Kiskomlós, Nothof Antal Kiskomlós, Merle István Nagykomlós, Weber Jakab Nagytőszeg, Wegesszer János Gyertyamos, Anton Miklós Csatád.

A díjazás 1/12 orakor ért véget, amidőn is gróf Csekonic Sándor és Marton Andor a jutalmazottak között kiosztották a kitűzött díjakat.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

- a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 53 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 56 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

- a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva, Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

MEGHIVÓ.

A „Nagybecskereki betegsegélyző-egylet” vasárnap, 1906. évi március hó 4-én délután 2 órakor a városháza nagytermében tartja

XIII. rendes évi közgyűlését,

melyre a tagok tisztelettel meghívótnak.

Tárgysorozat:

1. A zárszámadás előterjesztése.
2. A felmentvény megadása.
3. A tisztviselők újjáválasztása.
4. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
5. Indítványok.

Nagybecskerek, 1906. február hó.

Schaljő Márton,
jegyző.

Hie Mátyás,
elnök.

A közgyűlésen való részvételhez a tagsági könyv előmutatása szükséges.

EINLADUNG.

Der „Gr.-Becskereker Krankenunterstützungs-Verein“ hält am Sonntag den 4. März 1906. 2 Uhr Nachmittags seine

XIII. ordentl. Generalversammlung

im Stadthausaale ab, wozu die geehrten Mitglieder höfl. eingeladen werden.

Tagesordnung:

1. Rechenschaftsbericht. (220—11)
2. Ertheilung des Absolutariums.
3. Neuwahl der Funktionäre.
4. Wahl zweier Protokollauthentikatoren.
5. Anträge und Interpellationen.

Nagybecskerek, im Februar 1906.

Martin Schaljő,
Schriftführer.

Mathias Hie,
Obmann.

Zur Theilnahme an der Generalversammlung ist das Vorzeigen des Mitgliedsbuches erforderlich.

350. kbgy. szám 1906.

214—3.3

Hirdetmény.

A nagyméltósági kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 88272/II—1905. szám a kelt rendeletével a temesbégavölgyi vízszabályozási társulat céljaira Macedónia község határában szükségelt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelve, a tárgyalás folyó évi március hó 6-án d. e. 10 órakor Macedónia községben (község-házánál) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Macedónia község-házánál 15 napi közszemlére kitétetett.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi február hó 12-én.

Torontálvármegyei közigazgatási bizottság:

Főispán h. távol:

Jankó,
alispán.

A Marcoin-féle étteremben

minden esütörtökön és vasárnap

ZENE-ESTÉLY.

Konstantinovits Gyula

játszik (180—x.7)

Nagybecskereki ipartestület.

75. szám. 1906.

221—1.1

Pályázati hirdetmény.

A nagybecskereki ipartestületnél üresedésbe jött és választás útján betöltendő jegyzői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy e szakmába vágó munkálatok végzését, valamint a magyar, német és szerb nyelv, előbbi kettőnek írásban tejes jártasságukat is igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényüket folyó 1906. évi március hó 18-ig ezen ipartestületnél annál inkább adják be, mivel a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A jegyző fizetése az ipartestület pénztárából évi 1100 korona és az ipartestületi betegsegélyző pénztárból a titkári teendők végzéseért az évenként meghatározandó tiszteletdíj.

Nagybecskerek, 1906. évi február hó 18-án.

Fröhlich Lipót,
h. jegyző.

Seprős Valter,
elnök.

Szabad kézből

eladó

a melencei-utca 437. számú

—háZ—

igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Tulajdonos:

Nagybecskereki takarékpénztár.

(25—x.8)

573. kbgy. ex szám. 1906.

213—3.3

Hirdetmény.

A nagyméltósági kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 2279/II. 1906. sz. a kelt rendeletével a temesbégavölgyi vízszabályozó társulat céljaira Rudna község határában szükségelt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelve, a tárgyalás folyó évi március hó 7-én d. e. 1/2 10 órakor Rudna községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Rudna község-házánál 15 napi közszemlére kitétetett.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi február hó 12-én.

Torontálvármegyei közigazgatási bizottság:

Főispán h. távol:

Jankó,
alispán.

Kerestetik használt nagy

Wertheim-szekrény

és egy

tüzmentes könyvszekrény.

Cím a kiadóhivatalban.

(127—x.19)

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.